

Olie-futures

DOORROLLEN HEEFT EEN PRIJS

Voor de meeste beleggers is het onmogelijk om direct in olie te beleggen. Waar grote partijen opslagterminals of tankers afhuren om olie in op te slaan, is de gemiddelde badkuip van een particulier net voldoende om één vat olie van 160 liter op te slaan.

Om het opslagprobleem op te lossen, hebben financiële markten future-contracten uitgevonden. Een koper (verkoper) van een future gaat de plicht aan om op een tijdstip in de toekomst een vat olie te kopen (verkopen) tegen een afgesproken prijs.

De meest verhandelde future is bekend onder de ticker CL en volgt de Amerikaanse WTI-olieprijs (West Texas Intermediate). Het contract heeft een omvang van duizend keer de olieprijs. Dit betekent in het kort dat een belegger die deze future koopt blootstelling heeft aan duizend olievaten. Dat is een stevige hefboom: een stijging van de olieprijs van één dollarcent is goed voor 10 dollar winst (koper van het contract) of verlies (verkoper). Voor beleggers die met minder grote bedragen handelen, is er ook een kleiner contract beschikbaar (ticker: QM). De blootstelling

EEN KOPER VAN EEN FUTURE GAAT DE PLICHT AAN OM OP EEN TIJDSTIP IN DE TOEKOMST EEN VAT OLIE TE KOPEN TEGEN EEN AFGESPROKEN PRIJS

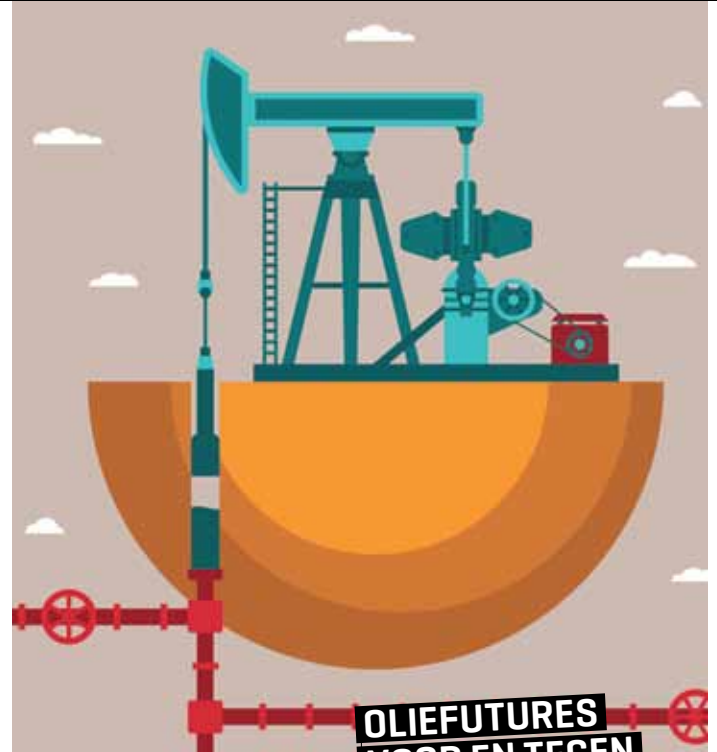
aan dit contract is geen duizend maar vijfhonderd vaten.

De contractduur van een future kan sterk verschillen, maar de meeste handel vindt plaats in futures met een maand looptijd. Een belegger die langer dan een maand blootstelling aan olie wil hebben, kan zijn contract doorrollen. Hij verkoopt daartoe vlak voor de einddatum zijn future en koopt van de opbrengst een nieuw termijncontract.

Particuliere beleggers die een oliefuture niet voortijdig verkopen, hoeven niet bang te zijn dat er ineens een vrachtwagen vol oliedrums de straat inrijdt. In dergelijke situaties verkopen de meeste brokers het termijncontract automatisch en storten zij het verschil in prijs tussen aankoep en verkoop op de rekening.

UITKIJKEN

Voor beleggers die voor langere tijd in olie willen beleggen, kan de korte looptijd van oliefutures een probleem zijn. Bij verkoop van de future wordt afgerekend tegen de dan geldende olieprijs (spotprijs) en die is vaak lager dan de futureprijs op nieuwe contracten. Dat prijsverschil kan te maken hebben met marktverwachtingen en kosten van bijvoorbeeld opslag en levering. Normaal gesproken zal het verschil tussen de spotprijs en de futureprijs steeds kleiner worden naarmate de future het aflooptmoment nadert en uiteindelijk nagenoeg verdwijnen. Maar bij voortijdige verkoop – bijvoorbeeld om 'door te rollen' – kunnen beleggers geld verliezen.

In het begin van 2009 zat er in enkele korte periodes een extreem gat van 15 dollar tussen de spotprijs en de (6 maanden)future-prijs. Dit grote verschil maakte het duur om futures door te rollen in deze periode, waardoor rendementen op jaarbasis met tientallen procenten werden gedrukt. Slimme speculanten probeerden zelfs te profiteren van de hoge futureprijzen door massaal olie in te kopen tegen de spotprijs en futurecontracten te verkopen. Na afloop van het contract konden speculanten 15 dollar per vat, minus de kosten voor opslag van de olie, in eigen zak steken.

Op dit moment bedraagt het verschil tussen de olieprijs van vandaag en de futureprijs over 6 maanden ongeveer 5 dollar. Dit geeft aan dat beleggers een wat hogere olieprijs in de toekomst verwachten, een situatie die bekend staat als 'contango'. Een verwachte daling van de olieprijs in de nabije toekomst is juist gunstig voor beleggers. In deze situatie, bekend onder de term 'backwardation', levert doorrollen extra rendement op. Dit was het geval van juli 2013 tot oktober 2014.

OLIEFUTURES VOOR EN TEGEN

VOORDEEL

- Directe blootstelling aan bewegingen in de olieprijs.
- Een belegger hoeft zich geen zorgen te maken over de opslag van olie.

NADEEL

- Het handelen met futures vraagt nogal wat kennis. Zo moet een belegger goed opletten dat contracten tijdig worden doorgerold.
- Als de futuremarkt contango is, wat op dit moment en in de meeste gevallen zo is, wordt rendement aangevreten bij het doorrollen.
- In het geval van backwardation levert doorrollen extra rendement op. Helaas komt dit minder vaak voor.

KOSTEN

- Er zijn behalve transactieprovisies geen kosten verbonden aan het beleggen in futures. Wel moet een belegger een waarborgsom, oftewel een margin, aanhouden. Om een positie meerdere dagen vast te houden, moet een belegger minimaal 7000 dollar cash op zijn rekening hebben staan per contract [1000 olievaten].